

Jak pracovat s knížkou Hodnocení a sebehodnocení žáka pro 1. a 2. ročník

Knížka je nástrojem, který slouží dětem, rodičům i vyučujícím jako zdroj informací o průběhu učení dítěte, jeho pokroku a výsledcích. Intenzivně zapojuje žáky do hodnoticích procesů v jisté pravidelnosti a systematicky tak děti vede k rozvoji sebehodnocení a ke srovnání svého sebehodnocení a hodnocení učitele. Pomáhá tak přijmout hodnocení do procesu učení jako jeden z bezpečných nástrojů.

Jaké možnosti tato knížka nabízí:

Str. 2-3 – Údaje o škole, žákovi a rodičích.

Str. 4 – Prostor pro práci s pravidly třídy, školy, pobytu na zahradě.... Na tuto stranu můžete s dětmi pravidla kreslit, zapisovat, vlepat fotografie vhodného a nevhodného chování. Není nutné stranu vyplnit na začátku roku. Je možné do ní vstoupit kdykoliv, kdy nastane situace některé pravidlo zavést.

Str. 5-6 – Omluvný list (pokud používáte omlouvání žáků v informačním systému školy, tak stránky zůstanou prázdné nebo je využijete jiným způsobem).

Str. 7 – Vysvětlení významu sebehodnocení pro dítě, učitele a rodiče.

Str. 8 – Stupnice pro hodnocení výsledků žáka i pro hodnocení chování. Tato knížka využívá kritériálního sebehodnocení a hodnocení a navazuje na hodnoticí stupnice, které jsou používané na vysvědčení JINAK.

Na této straně najdete i ukázkou sebehodnocení žáka prvního ročníku.

Jak pedagog pracoval se sebehodnocením? Na závěr vyučovací hodiny, ve které se žáci učili psát E (čtení a psaní genetickou metodou) rozdál pedagog žákům samolepky pro sebehodnocení psaní .

Samolepku si každý žák nalepil na začátek řádku. Poté všichni ověřovali na řádku, jak písmeno E píše. Svou práci si vyhodnocovali – označovali písmenka, která se jim dařila i ta, která ještě ne. Diskutovali o tom, co ještě potřebují při psaní písmene E zlepšit. Pak si povídali o tom, co znamenají jednotlivé schodky v sebehodnocení:

Ú – úplně, to znamená, že píši lehce, písmenka se mi daří psát podle vzoru

T – téměř, téměř všechna písmenka píši správně, potřebuji hlídat jen drobnosti

Č – částečně, vím, jak vypadá písmenko E, ale zatím jich hodně potřebuje ještě opravit

J – ještě ne, i když se snažím, tak se mi E ještě nedaří správně napsat

Žák v ukázce vyhodnotil své psaní na stupni Č – částečně. K tomuto sebehodnocení je možné se vrátit některý jiný den, ověřit, jestli nastalo zlepšení a jinou barvou vystoupat po schodech výše.

Od strany 9 je knížka koncipována pro každý měsíc velmi obdobným způsobem.

Str. 9 – ZÁŘÍ – Cíle – možnost vlepit cíle jednotlivých předmětů na měsíc září (informace pro rodiče i žáky), je možné sem vlepit časový plán třídy (kdy budou akce, divadla, projektové dny.... naší třídy), stránku je možné využít i pro individuální cíle žáka s plánem pedagogické podpory (možnost spolupráce s asistentem pedagoga, speciálním pedagogem i rodiči)...

Str. 10 – 11 – Sebehodnocení žáka v oblasti jednotlivých předmětů – vzhledem k tomu, že pro žáky prvního a druhého ročníku je náročné vyhodnocovat svou práci až po delší době, sebehodnocení není

členěné na jednotlivé týdny v měsíci. Učitel s žáky vyhodnocuje v okamžiku, kdy mají zřejmý důkaz o svém učení. Obrázky geometrických tvarů na začátku řádků pomáhají v orientaci na stránce. Inspiraci pro to, co lze v jednotlivých předmětech hodnotit najdete na str. 90. Samolepky s obrázky lze dokoupit jako on-line materiál k tisku. Určitě je žádoucí, aby se sebehodnocení promítlo do všech předmětů, se kterými se žáci setkávají (ukázka sebehodnocení žáka na str. 8).

Str. 12 – Sebehodnocení žáka v oblasti chování – na str. 91 najdete inspiraci, co je možné hodnotit v oblasti chování. Pomáhá si nastavit na začátku měsíce, čemu se budete s žáky věnovat v oblasti JÁ, JÁ A TY, JÁ A UČENÍ. Na konci měsíce pak můžete vyhodnotit dle stupnice na str. 8, jak se žákům dařilo naplňovat cíle v oblasti chování. Cíle v oblasti chování najdete v ŠVP v oblasti klíčových kompetencí.

Na spodní části strany je **prostor pro úkol s rodiči**. Cílem je diskuse doma na dané téma a přenesení této diskuse i do školy.

Str. 13 – prostor pro diskusi ve třídě o důležitých okamžicích života školáků, v druhém pololetí nabízí tyto stránky možnost, jak učít děti plánovat vlastní učení.

Str. 14 – Hodnocení žáka/žákyně vyučujícími – možnost zapisovat slovní hodnocení, známky, vlepovat záznamy z konzultací ve třech (učitel-žák-rodič).

Str. 15-16 – prostor pro záznam **domácích úkolů a jiných sdělení**.

V tomto duchu lze s knížkou pracovat každý měsíc a objevovat, jak vaši žáci přemýšlí, co si přejí, co je trápí. Postupně se učít vyhodnocovat v bezpečném prostředí své učení a pojmenovávat, co potřebujeme dělat jinak (nebo obdobně, když se to osvědčilo) v následujícím období.

Přeji Vám hodně radosti při práci s touto knížkou, která se stane důkazem o učení Vaši prvňáčků a druháků.